

سلاطين قاجاريه و حكمراني ايشان به اجمال

- ۱- فتحعلي خان ، ولد شاهقلي خان ، ولد مهديخان ، ولد وليخان ، ولد محمدعلي آقا ، ولد شاهقلي خان .
ولادت سنه ۱۱۰۵ - حكومت ۱۱۳۴ - رياست ۶ سال - عمر ۳۴ سال
رحلت ۱۱۳۹ - مدفون خواجه ربیع ،
بحكم شاه طهماسب بتحريك نادرشاه و محمد حسينخان قاجار مقتول گردید .
- ۲- محمد حسنخان ابن فتحعلي خان - ولادت سنه ۱۱۲۷ . حكومت ۱۱۶۰ مدت حكومت ۱۱ سال . عمر ۴۴ سال - رحلت در شهر جمادى الاولى سنه ۱۱۷۱ .
- سبب قتل در جرگه كلبار مازندران قاتل سبزعليخان قاجار بتحريك كريمخان زند . جسدش در استرآباد و سرش در حضرت عبدالعظيم مدفونست .
(حسينقلي خان ملقب به جهانسور در جزو سلاطين قاجاريه محسوب و معدود نيست محض اينكه والد خاقان خلدآشيان فتحعلي شاه است ذكرش لازم آمد ولادت ۱۱۶۴ - عمر ۲۷ سال . رحلت ۱۱۹۱ . مدفون قلعه استرآباد بدست دونفر از نوكران تر كمانيه خود بقتل رسيد) .
- ۳- آقا محمد خان - ولادت سنه ۱۱۵۵ . جلوس ۱۱۹۳ - سلطنت ۱۸ سال عمر ۵۶ سال . رحلت ۱۲۱۱ - مدفون نجف اشرف در ۲۱ ذى حجة الحرام در قلعه شوش بدست دونفر از مجرمان خود بقتل رسيد .
- ۴- فتحعلي شاه - ولادت ۱۸ شوال روز پنجشنبه در دامغان سنه ۱۱۸۵ جلوس ۲۲ شهر ذى حجة الحرام ۱۲۱۱ در فارس و تشریف فرمائي بدارالخلافه طهران عصر پنجشنبه ۲۴ ربیع الاول در تختگاه ری پای بر تخت کسی گذاشت . سنه ۱۲۱۲ . لفظ تاريخ ماده تاريخ او است ۱۲۱۲ - جلوس - شهنشاه صاحبقران ۱۲۱۲ - ز تخت آقا محمدخان شد و بنشست باباخان ۱۲۱۲ بچنان شاه محمد که برقت ۱۲۱۲ - بجهان فتحعلي شاه آمد ۱۲۱۲ مدت سلطنت سی و هشت سال و پنجماه و پانزده روز . مدت عمر شصت و چهار سال و چهارماه - مدفون صحن دارالایمان قم .
- تاريخي که بلقب وليپهدي و حكومت فارس نامزد شده ۱۲۰۹ قمری است

و فرهاد میرزا تاریخ جلوس او را با حروف ابجد و بسبک خاصی بابا (بابا - ۱۲۱۲) استخراج کرده است .

رحلت خاقان مغفور از دَرَفَنَا بِعَالَمِ بَقَا در سعادت آباد اصفهان عصر روز پنجشنبه ۱۹ جمادی الثانیه سنه ۱۲۵۰ و ماده تاریخ وفات او را چنین یافته اند: بنورالله مضجعه = ۱۲۵۰ - پادشاه ایران در اصفهان مرد = ۱۲۵۰ - وارونه گشت ایران = ۱۲۵۰ - ویرانه گشت ایران = ۱۲۵۰ - ضرر کل = ۱۲۵۰ .

از الف سنه دوست و پنجاه گذشت

شاه از تخت جنست و در جاه گذشت

در تخت محمد بن عباس نشست

سر می زند آفتاب چون ماه گذشت

این دوربای در خارج بقعه شریفش دو پارچه مرمر در جنبین درب بقعه که بدیوار نصب شده است منقور است . در یکی اعمال خیری است که در عهد خود بظهور رسیده از قبیل تعمیر و وضات متبرکه و بنای مساجد و مدارس عالیه در دیگری این دوربای است :

خاقانم و یک جهان گناه آوردم

بر حضرت معصومه پناه آوردم

مهر نبی و حب علی را یارب

بر درگه کبیریا گواہ آوردم

خاقانم و وامانده ز دیهیم و کلاه

ز اورنگک خلافت شده دستم کوتاه

اندر حرمت به مسکنت چسته پناه

با فاطمه اشقی لنا عبدالله

این رباعی نیز گویا از خیالات خاقان مغفور است :

از جان گذشته ایم و به جانان رسیده ایم

از درد رسته ایم و به درمان رسیده ایم

ما را به سر توقع سامان خویش نیست

کز سر گذشته ایم و به سامان رسیده ایم

این اشعار نیز گویا از خیالات باکره خاقان مغفور است که در اطراف

مرمر قبر شریفه نوشته اند:

بیجان اندرم تا بروز شمار

سپاس تو ای پاک پروردگار

خرد را به مغز اندرش جای نیست

به یکتائیت هر که را رای نیست

بمحشر دود را ز حجیم و بهشت

پدیدار کردی پی نیک و زشت

از این خاکدان سیر افلاک شد

ز تو خاک پیغمبر پاک شد

ز نسل علی یازده تن ولی

به جای نبی بر نشاندی علی

- بدل مهرایشان و توران زمین
 مرا بر نشاندی به تخت شهی
 مرا ملک ایران و توران زمین
 به آرامش این سرای سپنج
 چو خرم بهشتی بر آراستی
 عجب نبود از لطفت ای کردگار
 وزین گفت من بخردان بر خوردند
- ۶ - غلی شاه بن فتحعلی شاه - اگر چه چندان پادشاهی نکرده داخل
 سلاطین محسوب نیست لکن نخواست که از سلک و جرگه خارج باشد .
 ولادت سنه ۱۲۱۰ - جلوس ۱۲۵۰ - مدت سلطنت قریب چهل روز -
 مدفن - کربلای معلی .
- ۶ - محمد شاه بن عباس میرزا نایب السلطنه : ولادت در دارالسلطنه
 تبریز روز سه شنبه ششم ذی قعدة الحرام سنه ۱۲۲۲ - تاریخ جلوسش رامورخین
 چنین گفته اند :
- در جلوسش چو بود نور الحق - گشت تاریخ از آن (ظهور الحق) ۱۲۵۰ .
 میرزا تقی سپهر ملقب به لسان الملك در کتاب ناسخ التواریخ این طور به
 رشته نظم کشیده :
- به عشر دویم از دومین جمادی ماه
 ز سال هجرت رفته دوششده و پنجاه
 به روز پنجم هفته به هفتم آبان
 که مهر بود بهیزان و ربه سرطان ماه
 نهفت روی ز خلق و نمود روی به خلق
 که ظل بار خدا و که ظل بار الله
 مدت سلطنت از ۲۰ شهر جمادی الثانیه ۱۲۵۰ لغایت ششم شهر شوال
 ۱۲۶۴ (۱۶ سال و سه ماه و ۱۶ روز - خطبه خواندن و سکه زدن بنام او - دوم شهر
 رجب المرجب سنه ۱۲۵۰ .
- بخواست از سر تخت و نشست بر سر تخت
 گزیده فتحعلی شه گزین محمد شاه
 محمد شاه چون بر تخت بنشست
 نظارد کلکی از من خواست تاریخ
 قمر طلعت چو دیدم مشتری را
- نوشتم در جوابش (شمس مریخ - ۱۲۵۰)
 سن ۴۱ سال و یازده ماه قمری - رحلت در قصر محمدیه من اعمال شمیران
 در سال ۱۲۶۴ (العاقبة للمتین = ۱۲۶۴ - محمد پادشاه در قصر جدید مرد -

۱۲۴۶ = زخاقان زمان شد = حسمیه ۱۳۴۶) . مدفن در صحن دارالایمان
قم و این اشعار در سنگ قبر شریف کنده شده است .

خدایو جهان شاه یزدان پرست

که بودش سپهر برین زیر دست

محمد شه آن شاه انجم سپاه

که بودش فلک تخت و پروین کلاه

هزار و دو صد سال باشست و چار

چو از دور هجرت بشد روزگار

پس از چارده سال فرماندهی

جهاندارای و فر شاهنشهی

ششم روز شوال بنهفت چهر

تنش در زمین شد فروزان سپهر

سپهری نهان گشت در زیر خاک

فرو رفت خورشیدی اندر مفاک

نواب فرهاد میرزا نایب‌الایاله ابن عباس میرزا نایب‌السلطنه طاب‌ثراه

در کتاب موسوم به جام جم این نوع تاریخ رحلت را بیان نموده‌اند :

به سال شصت و چهار از پی هزار و دو دست

شب سه شنبه ششم هم از مه شوال

به قصر نو شه ایران زمین محمد شاه

اجل پیاله عمرش نمود مالا مال

۷ - ناصر الدین بن محمد شاه - ولادت شب سه شنبه ششم شهر صفر المظفر

سنه ۱۲۴۷ - جلوس میمنت ما نوس در دارالسلطنه تبریز - شب یکشنبه هجدهم

شوال سنه ۱۲۶۴ و تشریف فرمائی بشوکت و جلال در دارالخلافه تهران شب شنبه

دوم ذی‌قعدة الحرام سنه ۱۲۶۴ زیب افزای اریکه سلطنت و دیهیم گردید .

ماده تاریخ جلوس : خورنمایان بشد = ۱۲۶۴ - بل خاتم السلاطین

= ۱۲۶۴ .

این دو مصراع را که هر یک هست تاریخی دیگر

خامه بلبل رقم زد بامدادان چون عبیر

چون (محمد شاه) بر کاخ ارم بگرفت (جا)

(ناصر الدین شاه جمجاه) اندر آمد بر (سریر)

۱۲۶۴

۱۲۶۴

بنشست شهنشاه جوان بخت بر تخت

الله که از نیروی بخت

گسترده امال جست گیتی رفت

چون فتنه زمک در نور دید بساط

همه ظلال الله اند فی الارضین

تاجداران مسند تمکین

لیک ظل مطابق کامل نیست جز شاه ناصر عادل
آمدن ناصرالدین شاه به آذربایجان بعزم سیاحت ۳ شهر صفر و تشریف
بردن ۲۴ شهریور ۱۲۷۶ .

در عهد سلطنت ناصرالدین شاه وقتی که سر میر محمد امین خان خیوه در
تهران در کریاس گردون اساس به خاک مذلت و مسکنت افتاده بود میرزا محمد
علی خان اصفهانی متخلص به سروش « شمس الشعراء » قصیده ای غرا در این باب
انشاد کرد که ملاحظه این است :

افسر خوار زمشه که سود به کیوان

تاسرش آمد بر این مبارک ایوان

لقب سلسله جلیله قاجاریه از اینقرار است: السلطان الاعظم ناصرالدین شاه
ابن محمد شاه ابن الیبهود الامجد عباس میرزا ابن فتحعلی شاه ابن الامیر حسین
قلی خان ابن السلطان محمد حسینخان ابن الامیر فتحعلی خان ابن شاه قلی خان ابن
محمد ولی خان ابن مهدی آقا ابن محمد قلی آقای قاجار .

از دوره قاجار و سلاطین مهین اکنون هشت زاهل تا چند و نگین

دو فتحعلی و دو محمد آنگاه عباس و حسین و حسن و ناصر دین

عباس میرزا نایب السلطنه : ولادت ۱۲۰۳ - ولایتمهد آذربایجان

و خراسان - رحلت در خراسان دوازدهم جمادی الثانیه ۱۲۴۹ - مدفن مشهد

مقدس طغرا (حکم و الا شد) - مهر (زفتحعلی شد عیان فر عباس) - شکست

یافتن نایب السلطنه از قشون روس در محاربه گنجه شهر صفرا المظفر ۱۲۴۰ -

شکست دادن نایب السلطنه قشون روس را در اباران اوچ کلیسا سنه ۱۲۴۱ -

شکست دادن نایب السلطنه لشکر عثمانی را در موشی و پایزید شهر شوال ۱۲۲۶

آمدن قشون روس به آذربایجان و تسخیر کردن ۱۲۴۲ - رفتن نایب السلطنه به

خراسان ۱۲۴۵ .

